

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.
A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:
Rózsater, Kardos-ház, 16. sz. alatt.
Ide intézendő a lap szellemi részét illető minden közlemény. Kéziratok levelek vissza nem adtnak. Bérmentetlen levelek csak ísmeret keze- től fogadtatnak el.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben háshoz hordva vagy vidékre postán küldve:
Egész évre 10 ft. — Félévre 5 ft. — Negyedévre 2 ft 50 kr. — Egy hóra 1 ft.
HIRDETÉSI DÍJ:
Ot-hatásos postáor egyeset beiktatásért 5 kr. — Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. — Nyitlár 4 hasábos postáoréri 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:
Kutasi Imre könyvnyomdája, Főpiacz, Sz. Nagy Károly-ház.
Ide küldendő a lap anyagi részét illető minden közlemény ugymint az előfizetési pénzek, a kiadás körüli panaszok és ábirdelemények.

Felhívás.

Az 1-ső választókerületben az országgyűlési képviselőválasztás folyó hó 10-kén szerdán tartatik meg. Ez alkalomra felkértnek az 1-ső választókerületbeli szabadelvű választó polgártársak, hogy a fentemlített napon pontban reggeli 8 órakor a »Bika« szállodának nagyujtőza felőli részén eső ebédő és kávéházi helyiségekben mint gyűlőhelyen megjelenni sziveskedjenek.

(K) A magyar nemzeti irodalom apostolai itt voltak hát körünkben s hirdették az új szent ihlettel, a mint az isten kegyelme tudniok adta. — s mi dicsőséget zengünk jártokra-keltükre, kérvén a Mindenható, hogy vándor útjaikon kísérje mindig szerencse és kitarás és legyen csejők elérve. Értsen meg, érezze át minden magyar szíve azt a nemes nagy törekvést, mely őket szerte a hazában járni készíti.

Köszönjük újra, hogy először a mi városunkba jöttek el. — A mit egy vidéki város szeretet és lelkesedésben adhat, mi nekünk azt önzetlen szívünk legforróbb érzéséből, de hogy ha nem tudunk annak külsőségben is elég kifejezést adni, tulajdonít- sák annak, hogy szeretetünk olyan végtelen, a mit ezernyi lobogó lengése, ezernyi fátyla magasra törő lángja s a legszebb szó hatalma sem képes egész valóságában hűségese visszaadni.

Nem mondunk »Isten hozzád«-ot, de édes remények között örömtelven kiáltjuk felétek: »Viszontlátásig!« Jertek vissza minél hamarabb, jertek el majd ismét s látni fogjátok, hogy a mi lelkesedésünk nem muló láng, hanem örökig égő szikra, mely nem hamvad el, míg szellemi munkáitok lesznek az éltető elemek. Pedig a nagy szellemnek művei halhatatlanok. Nagy Debreczen városa tárt karokkal fogja várni visszaérkezéteket ide ebbe az igaz magyar városba, mely minden időben édes otthona volt és lesz a magyar költőnek!

Ünnep nap lesz mindig ide érkezé- tek, ünnep napok lesznek itt időzéstek. Viszontlátásra!

A Petőfi-társaság Debreczenben.

Hosszan, részletesen szeretők volna leírni mindazon ünnepélyességeket, melyek a Petőfi-társaság itt időzése alatt egész városunkat felvillanyozták, de hát csak szűk térre kell szorítokznuk, hogy szombati, vasárnapi és a mai eseményeket mind leírassuk, melyekről különben is a fővárosi hírlapok már igen terjedelmes táviratokat közöltek. Kezdjük elől.

Szombaton.

A megérkezés.
Már kora d. u. roppant nép gyűlt össze a városháza előtti nagy terezen s nézte az ünnepélyesen díszszázalok alatt kivonult testületek sorakozását, mely élén a 60-as rendező bizottsággal pontban 1/2 3 órakor indult el az indóházhoz, hol a legszebb rendben foglalt állást.

A perreona a rendezők kört kepeztek. Itt fogadták az érkező vendégeket. Türelmetlen várakozás után végre 3 órakor jelezték a vonat érkezését. Az ezer meg ezernyi nép most zúgni, zsiromgni kezdett s meg meg sem állott a vonat, már óriási eljéniradál ráködöttatta meg a levegőt. Hát meg mikor a vendégek a kocsiából kiszállottak, vagy mikor az indóház előtti terezen a nép előtt megjelentek. — A lelkesedés itt valóságos viharra nőtt s ugy zúgott, hogy alig-alig egy-egy másodpercre szűnt meg néha.

Midőn Jókai Mór a nemzet nagy költője is kiszállott kocsiából, Simonffy Imre polgarmester egy emelvényre lépett s következő üdvözlő beszédet mondta:
Nagyságos elnök ur!
Mélyen tisztelt honfitársaim!
Mint sz. kir. Debreczen város polgarmestere, a városi hatóság és közönség nevében örömtel kebellet üdvözlöm önöket uraim — a nagy költő — Petőfi emlékezetére alakult tár-

saság mélyen tisztelt tagjait, — kik szépirodalmi és széptani tárgyú vándor felolvasó gyűléseik megnyitására első helyen városunkat választani, s ezáltal bennünket megtisztelői méltóztattak.

Szíves meghívásunkra igen jól esett nekünk, társaságuk szeretve tisztelt elnökének, »A szegény gazdagok, a Fekete gyémántok« s mindenféle gyémántnal értékesebb számos más örök-szép művek írójának, hazánk büszkeségének — kinek közöttünk megjelenése sokszor örömmel tölti be kebleinket — azon lelkesítő válasza, hogy »igenis elmegyünk az önök városába, a mi városunkba.«

Várva vártuk is önöket s mint a magyar irodalom buzgó harcosait s az előretörő nemzeti szellem ébresztőit, hű testvéri karokkal fogadjuk városunkban, az önök városában, mely város, remélem, mindenha következetes lesz multjához a hazafiságban s a mi nemzetet nagygyá, hatalmassá teheti, a magyar irodalom pártoltságában.

Isten hozta tehát önöket uraim s áldja meg szent lelkesedésüket, nemes törekvésüket.
Eljének!
Jókai Mór felett. Mikor őt most az emelvényről meglátta a közönség, perczeig tartó üdv kiáltások hangzottak, s csak midőn ez nagy sokára lecsillapult juthatott szóhoz Jókai s mondotta a következőket:
Tisztelt honfitársaim! én, őszintén megvallva, abban a helyzetben érzem magamat e tulságos fényes fogadtatás közepett, a melyben érezte egy protestáns lelkes magát, a ki felhívatot Bécsebe »ad audiendum verbum«, és beszállasoltatott a leppompásabb vendéglőnek legdiszesebb szállására, s ő kebelére tapintva, s érezve tárczájának laposságát, azt mondta: uram, vendéglős ur, nekem nincs sok pénzem hogy ezt a fényes ellátást kifizessem, hanem itt van, oda adom az egész tárczámot, tartsa meg, én többet nem adhatok. Én is azt mondatom, hogy e fényes, hazafias lelkes fogadtatásért én, és az én tisztelt barátom, soha igazán megfizetni nem tudunk; hanem keblünkbe nyulunk, kivesszük szívünket, odaadjuk önöknek, tartsák meg egészen.

Taps, eljenzés követte a hatóság szava- kat, s most a növegytel nevében Simonffy Imre átuajtotta azon renek szövegekről, melyről szombati számunkban már említést tettünk.
A csokor átvételénél Jókai a következő megjegyzést tette: Ezt könnyen elbírom:

Még akkor is a magyar, buszke név —
Jelölje az itt élő nemzetet,
Hogy akkor is agyogjon rá a hajnal —
Egy világot betöltő diadallal! ...
KOMÓCSY IÓZSEF.

A Petőfi-társaságról.

Irtá: Szana Tamás.
(Felőlvasta Várady Antal a Petőfi-társaság debr. május 7-iki felolvasó ülésén)

Tisztelt gyűlekezet! Harminczket éve lesz, hogy Petőfi Sándor, kinek nagy nevével zászlónkra írjuk, a segesvári ütközést fejvesztő zavarában elűnt nyom nélkül. — A nemzet jóformán meg sem könyvezhette nagy halottját. Az elhunyomás sötét napjainban politikai tüntetések vetek volna a gyász ilyen nyilvánítást, még akkor is, ha az nem a szabadság hősenek, hanem a lángelkű dalnoknak szól. Eveknek, hosszú sanyaru éveknél kellett elmulniuk, míg a nemzet kissé szabadabban föllelegzett s ragondolhatott arra, ki szép álmai- nak korszakában törekvésének tolmácsa, hite- nek, bizalmának, lelkesedésének elesztője volt. Keresni kezdtek jeltelen sirját s a nemzet jobbja feltölt gondtal gyűjtögettek össze minden kis adatot, mely a rövid, de dicsőségteljes pályá történetének tisztázására szolgálhatott. Egymásután kerülnek elő rejtékekükből a költő kéziratban maradt költeményei, s élet- rajzi adatok és evről-évre nagyobb számban tüntek föl az ekkor már szintén pezsgésnek indult időszaki sajtó hasábjain. De mindez rendszer és kritika nélkül, a hazafias frázisok- tól puffadozó gyarló kísérletek raja menekült a Petőfi-név oltalma alá, s eles ellenzesben álltak szembe egymással a legbizonytalanabb, legelterőbb élettrajzi adatok. Ennek követke- zése aztán, hogy Petőfi összes munkáinak meg- bízható, kritikai kiadását még ma, három év tizeddel a költő halála után is, sajnosan nel- külözök s a költő élettrajza — kellelőleg tisztázott adatoknak hiányában — még mindig írójára vár.

mem én viszem a csokort, a csokor viszem engem.

A megérkezettek következők voltak:
A Petőfi-társaságot képviselték: Jókai Mór, gróf Teleky Sándor, Komócsy József, Kiss József, Várady Antal, Szana Tamás, Reviczky Gyula, Szabó Endre, P. Szathmáry Károly, Csengey Gusztáv, Dr. Prém József, Vértési Arnold, Szász Gerő, Neugebauer László, Endrődy Sándor, László Mihály, Abafy Lajos, Bartók Lajos, és Margittai Dezső, továbbá Tölgyessy Arthur, Mesterházy Kálmán és Margittai Tibi, mér fiatal festők, Eötvös Károly és br. Orbán Balázs orsz. képviselők, Fejes István költő, és Dr. Günther Antal a »Pesti Napló« munkatársa.

Az elszállásolás rendben történt, s a házigazdák mind kint vártak vendégeiket, kik roppant eljenzések között szálltak fogataikra. A menet olyan hosszú volt, hogy míg az eleje elérte a városházát, addig a vége még alig indult el az indóháznál.

Az utbe a városba valóságos diadalmenet volt. Ember ember hatán, roppant tolongás, és szünni nem akará eljen riadal. — Még a háztetőket is emberek tartották szállva. A hazak ablakaiból melyek tömve voltak városunk szépeivel virág esővel borítottak be a Jókai kocsiját, sok száz kendő lengése in- tegetett üdvözlőleg, s sok ezer torok kiáltotta szakadatlanul az »Isten hozott«-at.

Öt órakor delután a szépen díszített casinóban gyűltek össze a vendégek. A casinóba vezető lépcső elő virágokkal ekitve pompásan nézett ki.

A fogatok készen állottak és a vendégek a nagyerdőre rándultak ki. Itt a Magyar testvérek zenekara és a dalardá mulattatták a közönséget. A furdóház nagy udvara egészen megtelt, ugy hogy a közönségnek csak fele kaphatott helyet. — Itt a vendégek este 8 óráig időztek s aztán a faklyásmenet megte- kintésére a casinóba kocsiztak vissza.

A faklyás menet
Este 8 óra után a nagyerdőről vissza- térve a kaszinó termeiben gyűltek össze ven- degeink, kik itt is mint jártukban keltükben mindenütt lelkes ovatiókkal fogadtattak. Föl- keretve, e nap emlékeit beirták nevőket mind- nyájan a kaszinó vendégkönyvébe.

A kaszinó épülete előtt s a fútczán már ekkor ezernyi meg ezernyi ember hullamzott s számuk percéről-percre nőtt, 9 óra fele már tizezernyi tömeg lepte el a kaszinó épülete- nek egész környeket.

Társaságnak öt évi fennállása óta a köte- leseget buzgalmával igyekszik pótolni a hiányo- kat s a rendelkezése alatt álló eszközökhez merte, már eddig is számba vehető eredmé- nyekkel dicsekedhetik. Petőfi nem egy ismeret- len költeményt adta át nyilvánosságának javi- totta, kiegészítette a hibás szövegeket s hi- vatalos közleményben tekintélyes helyett fog- laltak el az élettrajzi adatok, melyek vagy a költő életpályájának egyes szakaszaira vetnek új világot vagy eddig általánosan elfogadott tevédeseket igazítanak helyre. — Lassu, de biztos munkával hordjuk össze amaz apró köveket, melyekből a későbbi kor írója a nagy költő számára egykor maradóan emléket emel- het.

Az adatgyűjtés azonban, bármily nagy jelentőséggel bírjon is különben, csak egy rész- zet képezi munkásságunknak. Társaságunk nem csupan őre a nagy költő emlékeinek, hanem egyuttal tolmácsa, hirdetője dicsősége- nek s irodalmi munkásságában követője, har- czosa annak az iránynak, melyet Petőfi jelölt ki az utódok számára peldaadás által.

Jókai irta Petőfiről, hogy egy helyben fekszik mozdulatlanul s mégis beutazta orszá- g-ról-országra az egész világot. Igen, Petőfi be- utazta az egész világot. Nevét ma már vil- lágszerte ismerik; művei között kinceseiv val- tak az emberiségnek s a külföld költeményei- ből ismerkedik meg az őszinte, testvérszerető, ellenségverő, szabadságra lángoló magyar nemzettel. Nemcsak irodalmi, hanem nemzeti érdekeink is követelik enelfogva, hogy elis- merésünkkel és buzdításunkkal tápláljuk a költő iránt külföldön mutatkozó nagybecsű rokonszenvet. Petőfi jelesebb fordítói tiszte- leti tagjai társaságunknak, s ha az utóbbi időkben az olasz Cassone, a svéd Birgir Schölanderström és mások nagyobb elő- szeretettel fordultak Petőfi tanulmányozásához, a szép elhatározásukra nem befolyása bizo- nyára társaságunk buzdításának is volt.

Mig ekep Petőfi lángszellemének kul-

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Az ezredik év.

(Felőlvastatt a Petőfi-társaságunk, Debreczenben má- jus 7-én tartott ünnepélyes közlésén.)

Én! Isten, hazám, mert élned kell... dicsőség, és boldogság léssen n te életed. Véget ér már a hétköznapi veszedél, Várd örömmel a szép, derült ünnepet!

1. Álmodd az álmat úgy, a mint éléd A Géniusznak lelke festi le, S ha a mi igaz benne, megeled, Dicséred a madót újra-keltibe: Mert lesz még egyszer a világon hajnal — Népem, meg ísálak énnyben, diadallal!

2. Közelg az ünnep. A harangzúgás Nem a tornyokból, — sírokból zokog; A mélység zeng, mint a földindulás: Az elhunyt ósók szíve feldobog; Kitor, a sírból honszerelmük lángja — Egy új évesred fényes hajnalára!

3. A zászló leng... három színével ez Megérinti az élő kebleket, S a tetterő többé nem révedez — A lét, vagy nem lét kérdése felett. A történetnek minden nagy nevére — Langra lobban a honfi szíve vére.

4. Oh, mennyi öröm, mennyi fájdalom Tünik elő a mult kódében itt! Megnépszenl a sík, a völgy, halom, Visszabangra keltvén a hon bérceit: Mert hála-dait zang örök isteneknek — Egy nemzet ajkán a riadó ének!

5. Egy ezredév!... álomnak is dicső! Hát még valonak mily dicső lehet! A multban látja képet a jövő, S mert el az isten az idők felett; A nagy esztendő majd ha elközeleg, Uj szívvel tölt be minden honfi-kelet.

6. E föld miénk! mert minden porcszeme Várunket itta ezredven át; Együtt örölkünk, szenvedünk, vele — Sok dicső hajnalt, gyászos éjszakát:

A Hozsánától — fel a Golgotáig — Gyász és öröm köt hozzá mind-ideig!

7. Oh, szent nekünk itt e nagy sirhalom, Mit a gyarló nyelv hazának nevez! Hazám! mi áldozunk oltáridon, Karunk ha véd, vagy szívünk befédész: Barázdáiába hulljon verítékünk. — Ha kell: omlójk szent porodba vértünk!

8. Az álom már valóságáig léssen. Készüljétek! Az ünnep közeleg, Már várhatok rá... amde ébren! Munkára fel hát ifju és öreg! ... Anyák, szüzek ti, mind-mind ama napra — Készüljétek a dicső virradatra! ...

9. Munkára fel! Nagy ünnepet nekik, Az ósók dicső, szent emlékeinek! Közelg az év... immár az ezredik, Hogy áll e hon: tegyük rá hitet, Hogy elnie kell s virni hazánkban, Meilyre az ósók szent áldása árad!

10. Munkára fel! Készülj én nemzetem: Ész és erő most egyesüljenek; Oltáridon, örök honszerelem — Multra, jövőre dalok zengjenek: Hogy reszkessen a Kárpát buszke orma, És ragyogjon fel Pusztaszere torban!

11. A vérszövetség e szent temploma Már áldozásra várja papjait... Nagy szellemeknek fényes tábora Nyitja meg az ünnepők sorait: A halottak s az élők megjelennek — Dicsőségére hazám ünnepednek!

12. A hősök arany pajza fölragyog, S miként a villám, megvilán a kard. És Árpád szól: Népem! Közted vagyok: Emeld fel újra azt a hősi kart, Melylyel e hon vértáron megszerzed, És vele hirt, dicső-éget nevezek! ...

13. Föl-fel magyar nép, közelg ünneped! Az első ezredév mult bételik. Egy nagy, dicső mult ünnepel veled: Foglald el újra hazád térsét! A négy folyónak merre száll hulláma, S hol áll a harmas hegynek koronája! ...

14. ... És hogyha majd egy másik ezredév Gyermekrei állnak mi sirunk felett:

Valamivel 9 óra előtt megharsant a távolban a zene s az eljenkialás, mely menydörgés szerűen tülharsogta a zene hangjait. A főiskolai ifjuság jött a kollegium épületéből sűrű tömött sorokban, lobogó fátylakkal. Körülbelül kétszáz égő fátyla vetett világosságot az óriási népcsoportra, mely Jókait és író-társait jött üdvözölni.

A Jókai neve harsogott minden ajkon, annak a dicső nagy írónak neve, kinek népszerűsége felülmulja mindezt, mit valaha bármely nemzet írója kapott nemzetétől. E népszerűség csodás varázsáról tanuskodott a mai nap is.

Midőn a fátylák menet a kaszinó elé ért, a Petőfi társaság tagjai, élükön Jókaival, kiléptek az erkélyre. Szűnni nem akaró viharos eljenzés fogadta őket.

Az eljenzés lecsillapulta után Erős Lajos főiskolai szenior emelt szót. A szív melyéből eredt lelkes beszéde, melylyel az ifjuság érzelmeit oly nemesen tolmácsolta, így hangzott: A nemzeti irodalmunk nagyszerű apostolai, szerettek vendégeink!

Azon nem mindennapi s nem minden szó által jelezhető lelkesedés közepette, mely a mai napon Debreczen városát, ennek honáért lelkesedni tudó, erkölcsökben tiszta lakosságát átérzi: szerényen, de a szív legmelegebb utjáról fakadva, emelkedik hozzátok a tanulóifjuság hangja: köszönet! melynek forrását nem vesztette meg meg a befolyás, nem tette hideg az önérdék. Mert nem külső ráhatás, nem tette hideg kötelesség azt, mi miniket szólani kész... nem! egy magasabb, egy nemesebb idea hevítő munkája ez mely önkénytelenül fakad a tiszteletből s örömmel áldozik az érdem előtt.

Hogy mi a ti érdemetek! Megmondja mutatja jelenetek. Tiszta szerellemmel szent rajongással öleletek át a nemzetet s tudva azt, hogy a nemzet csak nyelvében él, kincseket gyűjtöttek, miknek becsé örök, — s e kincseket, e szellemi kincseket irodalmunk, Pantheonának csarnokában raktatók le.

„Korunk sok ismeretét kíván, — mond a költő, — s tudományt a munkás elettel egybe kötni; ez a feladat, mire mindenkinek törekedni kell. Tiszteletet érdemel tehát a tudós, ki négy fal közt halványulva, a mult világ emlékeivel társalkodik: de a jelen korra hatni kívánó polgárnak más pályán kell indulnia (Kölcsey: Paramezis:) Ti a költő eme szavait megértettétek; hatni akarátok a jelenre s átmelegült lélekkel nemes lelkesedéssel határozatok el egy jobb pillanatban, hogy széles e hazában utra indultok s mint egykor az apostolok a szónak varázs erejével rázzátok fel a szunyadvó lelkeket. S ha igaz az hogy az így, az e képpen elszórt magvakból csirázik és nő fel lassanként a kor, mely változásokat hoz magával: úgy e határozat már magában véve nemes, s valószínűsége dicsővé lett, dicsővé, mely a maga jutalmát magában hordozza.

S éppen ez az, a mit megköszönni jelentünk meg előttetek. S kérditek talán, hogy miért? Megmondjuk. Miltiades győzelme nemes lángot gyúlasztott az ifju Temistokles keblében; Homér Iliasa Virgíl Aeneisét teremtette meg: ne csodáljátok hát, ha a Petőfi-társaság hatását egy nemzedék érzi meg! Kincseinek szelleme feltámadt sírjából újra elbennet, — s boldogok vagyunk mi, kik e szellemnek beszédét hallhatjuk.

Nem sok az, mit egy ily pillanatban mondani akarunk, egy szívből fakadó tiszta kívánat az, melyben áldást kérünk törekvésetekre. Kísérjen benneteket vándor utaitokban egy nemzet szerelme, eljetelek sokáig!!!

E beszéd után újra kitört a viharos el-

jenzés ezrek meg ezrek ajkan s tovaszállt mint a mennydörgés a távolabb álló csoportokra. Csak sokára juthatott szöhoz Jókai, ki a Petőfi-társaság nevében a megtszíteltetésre következőleg válaszolt:

Hálás köszönettel fogadom azon fényes megtszíteltést, melyben ti, Debreczen lelkes népe, a köztetek megjelent Petőfi-társaságot részesítitek. Nem ennek a társaságnak, de a ma yar nemzeti költészetnek hozott tisztességgel fogadom el és adom tovább azt.

A hajdani olympi és isthmusi hős játékokon is megosztották a pálmát, a babert a diadalmas hősök a költőkkel. Embernek emberrel mindennek lehet idomítani Teremthet belőle hőst, tudóst, szónokot, kiússzerző urat; csak költőt nem tudunk teremteni, azt az Isten alkotja maga.

S a kit egyszer ihletével költővé felavattott, az meg is marad annak, mert az ember-szívből zárt teremtető erő munkát követel s annak a munka gyönyör. Az ihletet a költő nem kérdezi, hogy hallgatják-e? zeng a köveknek, mint Orfeus, zeng a tengernek, mint Ossian, zeng a börtönfalaknak, mint Balassa Balint, zeng a pusztának, mint Petőfi, zeng a kicsufolónak, mint Csokonay Vitez Mihály.

Hogy ne zengne hát a mai kor magyar költője, a kire hallgat egy nemzet?

Nekem Isten különös kegyelme azt juttatta ki, hogy magyar hazánkban négy költő nemzedékkel éljek együtt. Pályám kezdete be nyulik abba a korszakba, a mit Vörösmarty képviselt; majd végig futott Petőfi fényes epocháján, keresztülküzde magát a nagy országzsibbadás nehéz idején, melynek költői nemzedékét Tóth Kálmán vezette, s most már a harmadik Olympiad végét járja a nemzeti újja születés korszaka, a legújabb ifjabb nemzedékkel: én tudok tanuságot tenni róla, mely becsé volt a költői hatásnak nemzetünk életében e negyven év alatt; mit tett, mit érdemelt mind a négy egymást felváltó nemzedék ez országban.

Az a kis csoport, mely Petőfi-társaság név alatt működik, mind a négy korszak költői nemzedékét egyesíti. Vannak közöttünk veteránok és új emberek.

Hogy e társaság Petőfi nevét választá cimeül, azt nemcsak e név ragyogása igazolja. A láng, mely fényt vet az egész mult világra szerzetést, egyuttal utmutató világosság az utána jövőnek.

„Alacsony sírom helyén piramid emelkedik?” Igen, az elismerő magasztalásokból, mikkel haza és külföld elhalmozta a költőt.

De e piramidnak a talapját én ismerem, ott voltam a lerakásánál.

Mi volt a nagy korszakalkotó eszme Petőfi költői működésében. Felemelni a magyar nép nyelvét, a magyar nép költészetét irodalmi nyelvé, magas poézissá. A pusztát az olympra.

Ez az eszme diadalmaskodott az irodalomban s diadalt ült az életben; ez az eszme a magyar népet felemelte magyar nemzetté. S a milyen gazdag a magyar népnyelv, olyan gazdag a magyar nép költészeté. Az egy kifogyhatlan aranybánya.

Ez aranyat hozta fel nemzete számára, a világ számára Petőfi. O költő volt egész lelkevel. Ő a költészetet kereste az életben, azt kereste a halálban. Olyan büszke volt költői voltára, hogy más czímet nem fogadott e, nem tűrt el a neve mellett.

Pedig akkor nehéz harc volt a költői pályá. Nem voltak kiadók, nem írói társaságok.

Petőfi legelső műveit egy kaszinónak kellett kiadni; nem volt magyar kormány, népképviselő, szukkoró olvasóközönség; hanem volt a helyett, a mi most nincs, irgalomnemis-merő cenzura.

És Petőfi tudott nagy hatalmas koresz- meknek elő alakot adni a cenzura halálbirodalmában, melynek hatalma volt porrá tenni mindent, a mi elő de a por, a mire Petőfi lánglelle rászállt, az megelevenült s a koresz- mek, a mikért ő fellelkesült, győzedelmesked- tek, élnek és uralkodnak ma és a késő idő- kig!

Mi volt ennek a titka? Az, hogy Petőfi eszme mellett és esz- mek ellen küzdött csupán, személyek mellett és személyek ellen soha, az hogy nem bírta rá semmi kecségetetés, hogy a legmagasabbban álló személyt is feldicsőítse, úgy nem bírta rá semmi bántalom, hogy a legjobban gyűlölt alakot is meggyalázza.

Az új nemzedék költőihöz szölok. Ti bennetek is ég az a láng, a mi Petőfi- ben fellobbant; titeket is hevit Kasztalia szent forrásának mámorító itala; előttetek egy újaszületett nagy magyar nemzet, mögöt- tetek egy csodákkal teljes mult, dicső példá- adók, nagy mesterek egész sorozata; és föl- lottetek a szabadság arany ege, és a babér- fának a levelei mégis szedetlenek maradnak-e? Ha Petőfi tudott láncokkal a kezébe az egekbe röpülni, ti szárnyakkal a vállaitokon porban akartok-e járni?

Kövessétek azt a világosságot, a mit ő vetett a költészet láthatartalan régióira. Ez a világosság láthatóvá teszi azt, hogy a költe- szet nem eszköze bármily hatalmas czelnak sem, az czelja önmagának.

A költészet nem szolgál időben élő ura- kat, csak azokat, a kik örökké élnek, a muzsát, a nemzetet és az ideált.

Ezeket szolgálta Petőfi. Ne várjátok őt vissza: csillag az már régen; hanem támaszotok fel őt önmagatok- ban s tépjétek a koszorukat a babérfáról, mit ő ültetett s rátok hagyott drága örökségül.

Legyen a hazai költészet mi magyar né- pünknek dicsőségében magasztalója, gyászában vigasztalója; ritkán az utolsó, végnélkül az első!

Jókai írói varázs szavainak hatása leírha- tatlán. Minden arc ragyogott, minden szív hevesebben dobogott. A lelkesedés tetőpont- ját érte el. Jókai mellett még Teleki Sándor gróft is lelkesen megjeleneztek.

A fátylasmenet után a „Bika” éttermé- ben barátságos vacsora zárta be ez estét.

Vasárnap.

A felolvasó-ülés. A délelőtti 10 órára kitűzött felolvasás a szó legszebb értelmében fénypontja volt az ünnepélyeknek. Már a kitűzött 10 óra előtt óriási közönség hullámozott a színház előtt, mely részben igaztalan látszott várni a fel- olvasás kezdetét, részben pedig azokat irigyelte, a kik bölcs előrelátás és élelmességük se- gélyével jegyet kaptak a felolvasásra.

A színházi épület egyik fulkéjében Petőfi szobra áll; e szobor ez alkalomra szebbnél- szebb virágokkal volt izlésesen feldiszeve s egyike volt a legerdekesebb látványosságok- nak. A színház erkélye, valamint többi ki- magasló körvonalai guirlandokkal, zászlókkal, virágokkal és fénygolyakkal dusan volt decora- rálva. Pontban 10 órakor küldötték menesz- tetett a csinosba, hol a Petőfi-társaság tagjai összegyűltek és ezek kíséretében megindult a menet a színházba, hogy a Petőfi-társaság legelső vidéki felolvasását megnyissák.

Ezalatt egy minden részben distinguált

Fogadják érte önök, ünnepélyes üléstünk megnyitása előtt, igaz és őszinte köszönetün- ket!

Garibaldi alatt*)

(1859-ben.)

— Turr tábornokok pántói üdvözet. — **Teleki Sándortól.**

— Es hát, — meddig fog ez így tartani?! Meddig fog az ember az embernek farkasa lenni — homo homini lupus; — ölni idegent, gyilkolni asszonyt, aprítani gyermekeket, ese- csemőt anyja fejéhez vagdalmi s anyja mehé- ből kivágni az embryot?!

Lehazudolni a józan észet, a szeretetet kicserélni gyűlölettel, szemközt pókni Jézus- nak tanát: szeresd felebarátodat mint önmaga- dat!...

Divatba hozni Tamerlant, Dzingiskánt, kik emberkoponyákból építettek tornyokat. Sütni törököt, mint hajdan Cevenesen sü- söttek kálvinistákat.

Es mindezt a „szabadságért!” a „vallá- sért!” Es azok által, kiknek bélyege körül van írva: „Ex Deigratia!”

Rohanunk előre s szaladunk mint a bolygó zsidó, ki czelját elértnék veli, de pihenésének helye gyorsan fut előtte. Mikor érendi utol?!

Humanitas! — a Sándor czár karjain?! Előrehaladást! — a porosz czár mani- festumában?!

Világosság, fény! — a pápa syllabusá- ban?!

A genfi konvenczióra válasz: gyilkold a pogányt! — Goszpodin pomiluj! és Durch Fügung Gottes! Az ige, az emberi gondolat örök mozdo- *) Felolvasatott a Petőfi-társaság ebreczeni ün- nepélyén.

fényes közönség foglalta el a színház minden zugát.

Pontban 10 órakor megjelentek a Petőfi- társaság tagjai, élükön Jókai Mórral és elfoglalták a színpadon felállított emelvé- nyen helyeiket, melyek kis babérkoszorúkkal voltak ellátva. A közönség szűnni nem akaró tapsviharban tört ki.

Hogy mily meglepő érdekes látványt nyújtott színpadunk, arról csak az alkothat magának fogalmat, a ki a színházban jelen volt. A színpad közepén csinos emelvény volt a Petőfi-társasági tagok részére felállítva; ezen emelvény előtt volt fentartva 2 asztal a buda- pesti és helybeli hírlapírók és gyorsírók részére. Az emelvény két oldalán a vidékről berándult férfi vendégeknek volt mintegy 100 hely fentartva, míg az orchestrumban kizáró- lag nők foglaltak helyet.

A fagrafent és percekig tartó taps- vihar lecsillapulta után Jókai Mór pár szóval megnyitja a felolvasó-ülést, a mire azt- tán megkezdődött a felolvasás a következő sorrendben:

- 1. A Petőfi-társaságról (be- vezetésül) Szana Tamástól, felolvasta a társasági titkár gyöngykedése következtében Dr. Várady Antal.
- 2. Az ezredik év (költemény) Komócsy Józseftől.
- 3. Az égből köttetett (elbeszélés) Vertesi Arnoldtól.
- 4. Lyrai költemények, Szász Geróttól.
- 5. Dalok, Bartók Lajostól.
- 6. Garibaldi alatt 1859-ben (visz- számelekezések) gróf Teleky Sándor- tól (Szász Geró által felolvasva).
- 7. Az isten ostroma (költemény) Várady Antaltól.
- 8. Drága fűtty (epizod 1818-ból) Jókai Mórtól.

Minden egyes szám rendkívüli lelkesé- déssel és tapsviharral fogadtatt közönségünk részéről, különösen a Jókai Móré és Teleki Sándor grófé, a kiket újra me- gújra ovatiok mellett hívott elő a közönség.

A felolvasás vegeztével a közönség lá- tható emelkedett hangulatban hagyta oda a színházat a Petőfi-társaság tagjai, élükön Jókai- val, kimenetelükör Petőfi szobrának talapa- zára helyezték el kapott babérkoszorúikat; a látvány megható volt, s a közönségben leír- hatlan lelkesedést idézett elő.

A felolvasás déli 1/2 óráig tartott.

A banket.

Delután 2 órakor vette kezdetét a ban- ket, melynél nagyszerűbbet még aligha látott valaha Debreczen. A Bika újonnan épült nagy étterme a szó teljes értelmében zsufolásig megtelt, mozdulni alig lehetett. Legalább 400 —500-ra tehető a banketen résztvettek szá- má. Jelen volt ott az egész város színe java. Jelen volt a mit különösen kiemelni tarto- zunk, a honvédség és a közös hadsereg társa- kara is csaknem teljes számmal, Ogróde- vi t. ezredessel és gróf Csáky Kálmán honvédfelvező alezredessel élén. Mars nemes fia bemutatott hódolatukat a muzsák fölkejtői iránt.

A étlap dicséretére válik a vendégfoga- donak, és jó magyaros voltánál fogva sok dí- cserétben részesült. Az étlap ez volt.

- 1. Barna leves május consomé és fehér lev s laskaival.
- 2. Hídeg kecsge aspiccal.
- 3. Marhahús körözve hideg és meleg mártással.
- 4. Töltött káposztó friss debr. kolbászszal és sertéshussal.
- 5. Pouding chadeauval és vajás fánk a debreczeni béles.

nyá, nemzedékéről nemzedékére száll — a tan felállítva világosan, tisztán, igazán, csak a vak nem látja és az igen még sem akar testté válni.

Torquemada Washingtonnak, Malthus Descartesnek azt mondja: „Hátrább az agarakkal!”

Ha e két szó: háború és könyörület — egymás mellé alkalmazható: emberségesebb háború nem volt, mint a 1859-diki olasz had- járat.

A komisz Urbán kivéve, más nem herá- esolt, más nem gyilkoltatott: — ő betanulta a magyaron s folytatta az olaszon. Kutyaöl nem válik szalonra!

E hadjáratból akarok egy pár epizodot emlelni.

Úgy az olvasónak! Egy reggel Bergamo alatt Garibaldi ma- gához paracsól s azt mondja:

— A magyar nemzeti igazgatósgágtól. Ge- nuából egy iratot kaptam, melyben felszólita- nak hogy azon foglyokat, kika magyar legio- ban szolgálni kívánnak, küldjem Genuába. Ez- redes ur, szives lesz azokat átvenni, a genuai „Forte del Ratto”-ba kísérni s őket az igaz- gatósgágnak átadni. Ha dolgát elvégzi, és Bres- cia felé vonulok, érjen utol, örülni fogok. ha viszont láthatom.

Kellettlenül engedelmekedtem. Szerettem volna az „öregur” mellett maradni. Van ab- ban az emberben valami olyan magához vonzó, hogy mindig nehezen tudtam tőle megválni.

A cs. kir. hadifoglyokat Bergamóban, egy kolostor udvarán őrizet alatt találtam. Szegény fujk! de ki voltak ehez! — Ugy látszott rajtuk a koplalás; — nem csoda, hisz Eynat- tennek voltak a kosztosai.

Felszólított őket: volna-e kedvük a ma- gyar legióban szolgálni? — Lelkesült örömmel fogadták ajánlatomat, — örvendettek, hogy gazdát cserélnek, más keyeren és sön.

Utra keltünk.

földön buzgó barátokat, tolmácsokat szerzünk, idehaza műveinek átéréséhez széptani fejte- getések által igyekszünk közelebb vinni a nagy közönséget. Budapesti felolvasó-üléseinken gyak- ran teljesítjük e kedves kötelességet s ha Petőfi méltatásáról van a szó, az első hely mindig az övé havi közlönyünkben. És nem csupán a név miatt, melynek tiszteletére egyesültünk, hanem főként az első sorban a magyar szépirodalomnak érdekében, mely iránt főleg jelesseink méltatása által kelthetünk mélyebb és tartósabb érdeklődést az olvasók- nál. — Ma már senki sem tagadja, hogy Petőfi ébresztette új életre a magyar költe- szetet, s hogy a magyar szellem még ma is az ő műveiben tükröződik vissza legtisztá- ban és leghevesebben; de azért a költő kultusát hirdetni sohasem felesleges; nem különösen olyan korban, mint a mostani, mely nem egy- szer a hazai termelés rovására dédelgeti az idegent.

Szomorú tény, de igaz, hogy a magyar közönség nagy része egy idő óta elveszítette régi bizalmát és érdeklődését a hazai szépi- rodalom iránt. Mig a külföld művei köztük gyakran még a selejesebbek is, évről évre nagyobb olvasókört hódítanak, a hazai terme- lék, úgy szólván semmi biztatásra nem talál s oly írói nagy költőt, ki minden gond, az anyá- giakkal való küzdelem nélkül elhetne keble eszményének, mai napság alig ismerünk. Oda jutottunk, hogy a legjelesebb szépirodalmi ter- meknek sem számíthatnak biztos vevő közön- ségre s évek kellene arra, hogy egy kiváló regény vagy költeményfűzér második kiadása érjen. A legjelesebb művek ott porosodnak a könyvtáros boltok polczain s a leszállított áru könyvek jegyzéke évről évre hosszabb és ar- talmasabb lesz. A magyar közönség, mely vál- ságos napjaiban nyelvét és irodalmát a szabad- ság, alkotmány védbástyájának tekintette, s csak az absolutismus korszakában is oly meleg érdeklődést tanusított a szépirodalom munká- sai iránt, a költészetben ma már csak a szó-

rakoztatás eszközet látja s elfeledi, hogy az nemcsupán játékszer, de egyuttal gyujtó szik- rája a honszeretet lángjainak, iskolája, vezére a szívnek, kedélynek s mint ilyen valóságos közművelődési tényező.

Nagy és súlyos a vád, melyet hangozta- tunk, de mindennapi példák bizonyítanak álli- tásunk mellett s csak úgy remélhetjük a baj- nak orvoslását, ha az égő sebre egyenesen reá mutatunk. Nem most tesszük először s ha a szükség úgy kívánja megtesszük jövőre is; mert hisszük, hogy felszólalásunk nem lesz pusztában elhaló szó, s a magyar közönség ha olykor hódol is a divat áramlatának, mely nem mindenkor hű kifejezése a nemzeti közérzlet- nek, sőt azzal neha ríkió ellentétben áll: nem lehet és nem is lesz hűtelen a magyar szép- irodalomhoz, mely újra ébredésének korszak-ában aspirációinak kifejezője, az elnyomatás napjai alatt vigasztalója batorítója volt.

Hogy sejtelmünkben nem csalódnak: a jelek már is mutatják. — Tervünk, hogy a nemesebb irányú magyar szépirodalomnak a vidéken propagandát csináljunk, — vizshaugra talált. Debreczen, e nagy magyar város, mely- ben egykor Csokonai bölcsője rengett s mely híres főiskolájával évszázadok óta plántás kerteje a hazai közművelődésnek s mindenkor első sorban áll, ha szép és nemes törekvések támogatásáról van szó, igazi magyaros vendég- szeretettel nyitotta meg előttünk kapuit, hogy hangot, kifejezést adjunk törekvéseinknek s falai közt is megüljön ama nagy költő emlé- ké, ki legszebb dalainak egy részét Debre- czenben költötte s legjelemből népies költe- ményének megírásához e minden ízében ma- gyar város lakóinak érzelmevilágából merített inspirációt.

Ez a bizalom, ez az érdeklődés, melyben nemcsak társadalmunknak, hanem az egész szépirodalomnak kitüntetését látjuk, a hála érzetével tölti el keblünket s újabb szárnya- kat kölcsönös törekvéseinknek.

6. Idei... Sajtok... Itatok... harmadik... A S i m... király... társaság... Vay Daniel... Nagy... állott fel... székítés... Uram... szölok az... sokak elő... or egyze... te, mi szer... isebbre ke... jobban sa... Ha a... nyoson... etnék len... ezbe önti... mon biztos... deneknek... mindent... szék... számára v... számára v... és zenése... mia és a z... egész vilá... egész vilá... van, nekte... költő szám... Egye... pályán... pihenő ár... egyeb, mi... harátom, a... szálló felk... gyán kelet... nek Petőfi... maadt az... velem egy... egy princ... mindakette... láttad, hog... tudod legi... pályára, h... akkor nem... az elzülte... én nem ak... ki nem tu... magyar kö... közönség... panasznuk... Később az... ban, akkor... ret; hogy... ezélt. H... nagyobb e... létes bold... is ellense... annál jobb... gunk at f... mint a h... kösölt ne... Taps.) A... magy.; ki... hívatalok... a képvisel... nak nagy... számára i... nyarukilát... a közönsé... dett azon... Aron... ettem egy... Aron... s a mszy... elkövettek... leg nyélbe... regben ak... irás és... harmadna... tem rájok... Aron... fekszik, p... környezve... tura -nak... -nak... van Boron... nek orráb... köhlet... A r... tal körül... yelmeser... rósómtól... - J... fekdtt; v... kőre gyű... álltak, i... monda: -... hallgatta... szep, na... vgytok, ... fényt is... - csak... ne csinált... te nem... Err... -... hire men... hany mag... gyagolt... nyugrotta... a hazafia... nak lenni

el a színház minden
megjelentek a Petőfi-
Jókai Mórral
felállított emelvény-
kis babérszörnyekkel
szünni nem akaró
érdekes látványt
csak az alkothat
színházban jelen-
csinos emelvény volt
észére felállítva; ezen
rtva 2 asztal a budá-
ók és gyorsírók ré-
oldalán a vidékről
dólant mintegy 100
rchestrumban kizáro-
erczekig tartó taps.
Jókai Mór pár-
asó-ülést, a mire az-
olvasás a következő
rsaságról (be-
ástól, felolvasta a
edése következtében
k év (költemény
l.
tetett (elbeszélés).
emények, Szász
ók Lajostól.
latt 1859-ben (viz-
Teleky Sándor-
al felolvastva.)
stora (költemény)
y (epizod 1818-ból)
rendkívüli lelkesed-
adatott közönségünk
kai Mór és Te-
a kiket újra meg-
tt elő a közönség.
ével a közönség lát-
ban hagyta oda a
ág tagjai, élükön Jö-
etófi szobrának talap-
t babérszörnyekkel
s a közönségben leir-
t elő.
1 óráig tartott.
k et.
ette kezdetét a ban-
ette meg aligha látott
a ujonnan épült nagy
rtelmében zsufozásig
elhetett. Legalább 400
eten résztvettek szá-
észt város színe javá-
ősen kiemelti tarto-
közös hadsereg-tisztá-
számmal, Ogród-
Csáky Kálmán
élen. Mars nem fiait
a müzsák fölkejtői
váltak a vendégfoga-
ltalán fogva sok di-
táplaz volt.
consomé és fehér lev s
piccal.
veg híd és meleg má-
as debr. kolbászsal és
és vajas fánk s debreczen

6. Idei liba-peccenye és spékelt bélszín, zold
szalonnával, fekete kávé,
Sajtok: Asztali bor, város bor, bakar bor,
Italok: szulini, paradí, szulvai és szada,
savanyu-víz.
A harmadik fogásnál megeredtek a toastok. Az
első Simonffy Imre polgármester mondott
a király ő felségére s családjára mit a kö-
nyesség állva hallgatott végig. A másodikat Pe-
tőfi és sz Bálint püspök ur mondotta a Pe-
tőfi-társaságra s annak tisztelt elnökére; gróf
Vay Daniel Jókai Mórét és gróf Tele-
ky Sándorét üritette poharát.
Nagy csend következett most, Jókai
állott fel, s roppant figyelem mellett, de a
lelkeseies és elragadtatás által sokszor felbe-
szakítva a következő felkötőzt mondotta:
Uram, uram, Kiss Sándor uram-
szállók az urhoz. — Azt hiszem hogy nagyon
sokak előtt ismeretes lesz az adoma, mi-
kor egyszer egy apa kis fiától sorban kérde-
zte, mi szeretnél lenni kis fiam! Mikor a leg-
előbbre került a sor, az azt mondta hogy én
legjobban szeretnék lenni pensionatus genera-
lisa. Ha a mai világban kérdezné ezt az apa,
szívesen azt felelné hogy én legjobban sze-
retnék lenni megholt költő, mert azt azután
szembe öntik és elmondhatja magáról „na mát
most biztos állomás van Korszakunkban min-
denkinek van valami élet czeija, pályáján
mindenütt van előmenetel, előhaladás; meg a
szép művészetekben is van — A színeszek
számára van nemzeti színház; a szónokok
számára ott van országgyűlés; festőknek
és zenészeknek ott van a festészeti akadé-
mia és a zenész akadémia, — ott még vihetik
egész a tanárság, s utóljára előtök van az
egész világ, a hol, mint a cigány mondta: itt
van, nektek hagyom az egész világot; így a
költő számára is itt van az egész világ.
Egyesgyedül a magyar költőnek nincsen
a pályáján semmi megnyugó hely, semmi meg-
pihenő árnyék; annak a számára nincsen
egyéb, mint a magyar közönség. Te kedves
barátom, azért is intézem hozzád, a hozzád
szálló felkötőzt, tanuja voltál annak, ho-
gyan keletkezett az az irodalmi kör, a mely-
nek Petőfi volt halhatatlan lelke; hogyan tá-
madt az a tizek társasága, te láttad, hiszen
velem egy pályán voltál s együtt dolgoztunk,
egy princípális alatt ugyanazon irodában
mindenkettlen prókatorságra készültünk; te
láttad, hogyan lettem hűtelen Themiszhez, te
tudod legjobban, hogyan kerültem erre a
pályára, hogyan ragadtam magával a Müzsa.
Mikor nem kérdezték azt, hogy mi lesz ebből
az elzúllott emberből, a ki azt mondta, hogy
én nem akarok más lenni, mint költő és a
ki nem tűrt maga mellett más címet, mint
magyar költő. Láttad azt, miként fogadtát
a közönség akkor bennünket; bizony nem lehet
panaszunk se a közönség, se a haza iránt.
Később azután a nemzeti zsiabadás korszaká-
ban, akkor is becsülte költőjét a magyar nem-
zet; hogyan vitte előtök műkedőnkben a
világhoz. Hanem hát mint minden jónak, leg-
nagyobb ellensége a jobb, a mint az újjasu-
ltes boldog korszaka megnyitja, a költészetnek
is ellensége támadt a politikában, mely
annál jobb, fere vezetett bennünket, tehetse-
günk át fordult a politikához, a mely olyan
mint a homoki szőlő, a mibe a rigó ha bele
kóstolt nem énekel többé! (Lelkes eljenzes.
Taps.) A fiatal nemzedék más-más pályára adja
magát; ki tanárnak szegődik; ki pénzügyi
hivatalok kit biztosító intézetek nyelnek el kit
a képviselői állás foglal el: költőnek magá-
nak nagyon kevés ember marad és annak a
számára is bizony mondhatom hogy nagyon sa-
nyarukilátások mutatkoznak. Nem azért mintha
a közönség megfogott volna, az megtízserese-
dett azon időtől kezdve, mikor enfellette; ha-

nem a külföldi litteraturaiatt, az nyomja el
az egész litteraturát. Ezenkét 400 kötet ide-
geu és tizenket kötet magyar mű jelenik meg.
— Így all jelenleg a dolog.
Hanem hát nem jöttem én se a magam
se a körülöttem csoportosult t. társam nevé-
ben se kényeret se dicsőséget koldulni a költé-
szet számára — Hiszen a költőnek kenyere
és fantáziája van és akkor lukullusi lakomat
elvezhet. — Ha savanyu a bora, kóstotassa
meg a Müzsával miudjárt meg edesül; — A
A mi pedig a dicsőséget s a közönség kecsü-
lését illeti azéat nem szokás koldulni. Az olyan
mint egy be kerített redout, hovi nem lehet
az embernek magát be sunnyogni, be hize-
legni, azt rohammal kell elfoglalni. Nem kö-
nyörögnő, nem koldulni a magyar költészet
számára jöttünk, hanem köszönetet mondani
egy nagy lelkes városnak a mely meghívta a
Petőfi-társaságot s olyan kitüntetésben része-
sítete a melyet negyven éves hosszú pályámon
sohse élveztem. Poharamat emelem ennek a
kálvinista Rómának és a magyar Helikonnak
lelkes közönségért, a mely sokkal többet adott
nekünk, mint a mennyit hogyha egész életünk
fogytáig, a költészet terén működünk, valaha
neki meghálálhatunk. Isten tartsa meg, tegye
nagygyá, nevezetessé Debreczent! (Hosszas
eljenzés.)
A felkötőztések egész sora következett
meg ezután, melyek közül kiemeljük a Kom-
mócsy József, — P. Szathmáry Károly,
Bartók Lajos, Várady Antal, Neugebauer László,
Balogh Ferencz, Orbán Balázs, Geressy Kál-
mán és Dr. Popper Alajosét. — Gr. Csáky
Kálmán honvéd ezredes igen meleg és szép
köszöntő beszédet mondott Jókairól, a ki
erre olyan hatalmas toasztot mondott a ka-
tonaságra, hogy leirhatlan hatást idézett elő.
E beszéd Jókai egyik legszebb beszéde.
Az ebéd alatt üdvözlő távirat érkezett
Györy Vilmostól Budapestről és Dömöt-
örffyóól Zágrábról. A Györy Vilmosé így
hangzik: „Üdvözlöm nemes fardozásában a
Petőfi-társaságot és szíven egész melegevel
közönöm a lelkes Debreczen városának fel-
lejtőhöz kedveseit. Györy Vilmos.“ A zágrá-
bi pedig így szól: „Vidám napod mosolyg
ismét read edes szél: Debreczenen.“
Érdekesnek tartjuk felemlíteni, hogy az
ebéd alatt egy tenyérnyi széles kard jött kéz-
ről-kézre. E kard a Petőfi tulajdona volt, és
most a Rieckl család birtokában van.
Az igen kedélyes vidám hangulatu ebéd
delutáni 5 óráig húzódtott el.
*
A bál.
Este 9 óra után már szinig megteltek a
„Korona“ termei. A báterem igen szépen
volt díszítve, s közepén Petőfi életnagyságu
arcképe volt látható. A vendégeket gróf
Bethlen Mikó Roza urhölgy, mint a
bál bugzó rendezője fogadta el. Jókait a
terembe léptekkor nagy éljenzéssel fogadták.
A bálban pompás toillettekbe jelentek
meg a hölgyek. kiknek szépsége s eleven ga-
yorlótársalgáról elragadtatva beszélnék
vendégeink. — A vendégek fiatalabbjai hajnali
5 óráig jártak vidám jökedvel, míg a borozó
társaságok Komócsy József tartotta óriási
derültségben szellemes és páratlan humoru
dietetóval, — idézve elő felfaragott habotát.
Többször megesett, hogy a nők otthagyták egy
egy kis időre a táncztermet, s elmentek Kom-
mócsyt hallgatni, ki valóságai az est hőse
volt.
Hétfő.
Emléktábla leleplezés.
Ma delélt 9 órakor várad-utczára ama
házhöz kocsiztak ki a Petőfi társaság tagjai,
melyben a költő 1844-ban lakott, s hol több
költeményeit, többek közt a „Böldogta-
lan voltam...“ kezdetűt költötte. A ház
a mai napig jelentékeny átalakuláson ment át.
Első részét csaknem egészen újból építették
s Petőfi szobája is, mely az udvar középeré-
néz, ma már egészen elveszítette előbbi ki-
nézését. Jelenlegi tulajdonosa: Sáska Károly
az egy ablakos szobát még egy második
ablakkal világította meg, a szobába padlozatot
készített s vaskályhával helyettesítette a
bolygakemenczét, melynek tűzénél Petőfi nem
melegedhetett, abból az egyszerű okból, mert
ebben a szobában élte át legsanyarubb nap-
jait. A házat eddig semmi emléjkel nem dí-
szítette, a Petőfi-társaság tagjainak leérkezé-
tőth László indítványára s kezdeményezésére
folytán arra bírta a város egyik derek polgá-
rát: Boros Sándor urat, hogy a ház meg-
jelölésére díszes emléktáblát ajánljon föl il-
felirattal: „Ebben a házban lakott Petőfi Sán-
dor 1844-ben.“ Ezt az emléktáblát leplezték
le ma reggel a társaság néhány tagjának s
néhány közelebről érdeklődő debreczeni polgá-
rának jelenlétében. Az ünnepélynek nagyobb
közönsége is lett volna, de megtartásáról
— vasárnap nem jelenvén meg lap Debre-
czenben — csak kevesen nyerhetek értesü-
lést. Alkalmi emlékedett hangu beszédet
Komócsy József, a társaság alelnöke tar-
tott, röviden figyelemzette a közönséget Petőfi
irodalmi jelentőségére s méltatva a kegyelet-
tet, melyel Debreczen város polgársága
Petőfi emléke iránt viseltetik. A jelen voltak
lelkesen megjeleneztek Komócsy beszédét
s a Petőfi-társaság tagjai siettek kezét szorí-
tani Boros urral, kinek buzgalma folytán
ma már díszes márványfal jelöli ama házat,
hol a nagy költő néhány örökbecsű versét
költötte.
*
Látogatás a főiskolában.
10 órakor a Petőfi-társaság tagjai, élükön
a nemzet nagy költője Jókai Mórral a ki-
tűntött program szerint a főiskola látogatásá-
ra mentek.
Az udvaron roppant nagy tömegben vol-
tak összegyűlve a tanulók. A tanári kar kört

kepezett és a társaságot megjelenésekor rop-
pant eljenzéssel fogadta.
Az üdvözlő beszédet itt Tóth Ferencz
akadémiai tanár ur tartotta.
A beszéd így hangzik:
Mélyen tisztelt uraim!
Üdvözlöm önöket, — a Petőfi-társaság
tisztelt tagjait, — azon társaságot, mely iro-
dalmi munkásságában a lánglelkű népköltő nagy
névét írta fennem lobogó zászlójára, üdvözlöm
önöket, mint a főiskola ez idő szerinti igaz-
gatója, tanártársaim és a tanuló ifjuság ne-
vében.
Önök a nagy költőnek, halhatlan művei-
ben örökre elő szellemét társaságukban, mint-
egy megtéstitívén, annak külső látható léte-
zési alakot kölcsönözvén, ezáltal nemcsak em-
leket tisztelték meg a nagy költőnek, hanem
nagy szelleme hatását a nemzetre, melyet ő
annyira szeretett, melyért él, küzdött, szenvedett
és meghalt, közvetlenül tettek, folyto-
nos elevenségben tartják.
Önök tisztelt uraim! maguk is hirneves
költők, öröksei, részesei az általuk megtisz-
telt nagy költő isteni szellemének; sőt köztük,
díszes korszorjukban, annak élén van sze-
rencsünk tisztelni hazánk nagy fiát, nemzetünk
lángtehetségű költőjét, ünnepelt Petőfink ifju-
kri kebelbarátját, — azon férfút, kinek óriási
szelleme hazánk szük határait diadalmasan át-
törvén, s a művelt világ népei szívet, lelkét,
költészete varázserejével meghódítván, kiváló
becsületet, tiszteletet és dicsőséget vivott ki
külföldről a magyar névnek.
Valamint általában a költők és egykor
Petőfink úgy önök is, mint olyanok, koruk-
nak profétái, a népek lelkesítői, nemzetünknek
és századunknak tanítóit, műveltséghor-
dozóit és mint a szent hajdankor lelkesedése
kifejezte, — isteneknek és embereknek ba-
rájtjai. Ezért a költők oly kedves emberek
mindenütt. A hős kedvtelével hallgatja, fi-
gyeli a költő dalait, a világhódító önkényte-
lenül meghódol a költészet hatalmának. Be-
csületére legyen mondva nemünknek, minden
vastag realizmusa mellett is, van az emberben
egy jó darab idealizmus. A költők azok, kik
hívata vannak arra, hogy örökbecsű al-
kotásaikkal, nemcsak jelenben, hanem a jövő-
ben is, a késő nemzedéknek is példányai, tü-
körképei, — tisztelet, kegyelet és áhítat tár-
gyai legyenek.
Köszönet és hála önöknek tisztelt uraim!
hogy nem elégedve meg azzal, hogy csak on-
nan felülről hirdetik az igét, a központból lo-
vellik szét lángszellemük fény sugarait, gyujtó
szikráit, hanem időt, fáradságot nem kímélve,
közvetlenül saját tüzhelyén keresik fel a né-
pet, hogy annak a szépség örök törvényeit
magyarazzák, s érkezt a nemes, nagy és di-
csó ideáljai iránti fogékonyságra képesítsék.
Ezt köszönet és hála! Önöknek külö-
nösen, hogy midőn önök városunkat, e mi
Csokonaijért, Petőfinkert s általában a költő-
kértől Debreczenünket azon kiváló szeren-
csében részesítették, hogy magasztos hivatá-
suk betöltésében, az alföld e legmagyarabb
nagy városát tüzték ki elsőnek, nemes műkö-
desük színhelyét: ugyanez alkalommal e mi
tudományos intézetünkben s ebben a tanuló if-
juságot is nagybecsű látogatásukkal megtisz-
telti szívesek valának.
Ezen általunk mélyen érzett és nagyra-
becsült kitüntetés mi egyszerűen csak annak
szívből fakadt kijelentésével viszonzzuk: Is-
ten hozta önöket, uraim! körünkbe, tart kar-
okkal, igazi magyar szíveséggel fogadja önöket
főiskolánk, fogadjuk mi, ennek tanárai és ta-
nuló ifjusága. Viszont fogadjak, kerjük, szíve-
sen, midőn mi egész lelkesedéssel, egy szív-
vel, szájjal és lelekkel fennem hangoztatjuk:
Eljen hazánk nagy költője és büszkesége
Jókai Mór!
Eljen a Petőfi-társaság! éljenek
ennek munkás tagjai!
Eljen hazánk és nemzetünk minden
költője!!!
Tóth Ferencz üdvözlő szavai után
Jókai következőleg felelt: „Tisztelt igaz-
gató tanár ur! Kedves fiatal barátaim! Az
erzés fog el a mikor önök körében megjele-
nek, mintha megvolna engedve a folyannak;
hogy miután hosszú medrért végig futotta, mi-
után a tengert lejártá, újra visszatérhesen a
forráshoz a honnan kiindult. — A költészet-
nek, a magyar irodalomunk kiapadhatlan for-
rása volt mindig ez az épület Debreczen vá-
rosának a magyar műveltségnek lorilegiuma.
Adja Isten, hogy kiapadhatlan legyen e
forrás és táplálja azt a nagy folyamot az idők
végetlensége; azt a nagy folyamot a mely a
magyar műveltségnek, tudományosságának, cul-
turának és költészetnek soha ki nem száradó
folyama, hogy mondhasuk: labitur et labetur
in omne volubilis aevum! Isten tegye azza, a
mi volt eddig, kiapadhatlan kincstárává a tu-
dományosságának a nemzeti művelődésnek ezt
az intézetet! Éljenek önök és találják meg
czeljaikat az életben és az örökévalóságban.
(Hosszan tartó eljenzés.)
Ezután a tanári kart mutatták be a ta-
goknak, s innen a főiskola nevezetesebb helyi-
ségének megtekintésére siettek. — Az ének-
teremben a kántus énekei nagy tetszésre ta-
laltak, s Jókai különösen megdicsérte annak
derek fiatal karmesterét. — A könyvtárban
elhelyezett híres gerundiummal néhány tanuló
bemutatta annak régi használati módját.
Delután 3 órakor a vendégek itt maradt
része a külső gazdasági intézethez tartott ki-
rándulást.

Napi hírek.
— A Debreczen városi 1-ső választókerületben f. hó 10-én fogamatositandó országos képviselő választás alkalmából, a képviselőjelölt iránti ajánlat, irásban, péterfia-
utcazi 808. sz. alatti lakásomon d. u. 5—6 óráig f. hó 9-én is átadható nekem. Debreczen, máj. 7. 1882. Buzás Pál választási elnök.
— Vendégeink közül ma délben már elutaztak körünkől és pedig Kiss József Bartók Lajos, Szász Gerő, Várady Antal, Endrődy Sándor. Szana Tamás, és László Mihály, továbbá Eötvös Károly és Orbán Balázs. — Az itt maradtak u. m. Jókai Mór, gróf Teleky Sándor Komócsy József, Szabó Endre, Reviczky Gyula, P. Szathmáry Károly D—Prem József, Abafi Lajos és Margittai Dezső csak az esteli vonattal utaznak el. — Festő vendégeink Tölgyessy Arthur, Mesterházy Kálmán, Margittai Tihamér delutára a Hortobágy ra kocsiztak ki, hogy festményekhez tanulmányokat készítsenek. — Kisérőtkben van Csáky Kereley tanácsnok ur.
— A „Petőfi-társaság“ nemes intenciója — mely világhírű költőnek kegyeletét megemlékezésével magyar irodalom népszerűsítését és tenyésztését tüzi ki egyik jó feladatát általában ösmeretes de nemes feladatának csak oly módon lesz képes teljesen megfelelni ha a nagy közönség lelkes támogatásában és anyagi gyámolításában is részesül. Jókai a Petőfi társaság nagyevű elnöke a diszbed alatt mondott nagyhatalu felkötőztüjében néhány vonással eszettele azon szomorú viszonyokat melyek most nyomasztólag hatnak az irodalmi viszonyokra. 400 külföldi mű megmagyarosítása mellett aig 14 önálló magyar munka jelenhetik meg évenként e házbán! E lelkes beszéd nem tévesztette el hatását már is a minden szép s nemeszert lelkesen hevülő debreczeni közönség körében nemes vetelkedés indult meg, hogy a Petőfi-társaság ügybuzgalmat anyagilag is támogassák. Es az utó-
török között ott olvashatjuk az aldozatoksegükről oly ismert két nemes szívtűrnő nevelt, kik csak nem régebben is 1000—1000 forintos alapítványt tettek egyházi czélokra.
Ozvegy Hegyi Mihályné és Bősörményi Róza kisasszony — uruk nevelt, kik 100—100 frt alapítvánnyal a Petőfi-társaság alapító tagjait jelentkeztek. Ugyanezen úrnokkal egyidejűleg alapító tag lett S. m. o. n. i. Samuel kir. tanácsos ur — s többekről tudomással bírnok, hogy szinte, részint alapító, részint pártoló tagokul kívánunk felvetetni. — Az isten éltesse s áldása legyen a nemes honfiak- és honleányok!
— Jókai Mór a tegnapi ünnepélyes fogadtatás alkalmával a polgármester ur üdvözlő beszédere rövidebben választott mint ezt ily alkalmakkor rendszeren tenni szokta. Ez abban leli magyarázatát, hogy Jókainak a leutazás alkalmával a Monori állomással megeredt az orra vére, a mi körülbelül egy negyed óráig tartott, és így nem lehet csudálni ha megerkezésakor némi lehangoltság vett rajta erőt, a mely rövid beszéd tartására kényszerítette őt.
— Lövészet. 1882. május hó 7-én tartott lövészet eredményei. Díjat nyertek: legjobb mely lövéssel dr. Bruttman 1 drb 2 ftyos tallert, legtöbb körlévéssel ifj. Barsay Miklós 1 drb 1 ftyos tallert.
— Jókai Mór tegnap a diszbed után Csáky József derek polgártársunk vendég-szerető hazát tisztelte meg látogatásával, s ott 1 1/2 óráig tartózkodott kellemesen töltve az időt. Az éjjel 12 órakor pedig az iparos ifjak dalárdája éjjeli zenét adott városunk nagyra becsült vendégeinek Jókai Mórnak.
— A Telegdi fele furdöntézet kázan tisztítás miatt csütörtökig zárva lesz.
Legujabb.
A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai.
(A Magyar távirati iroda eredeti sargonyei)
— Budapest. május 8. (Erk. d. u. 3 ó 20 p.) A tegnapi lövészenyén a királyi pár József főherczeg nevelés és az arisztokratia teljes számban megjelent, udvari ebéd után minisztertanács esti hetől ej felután kettőig tartott. Kálmoki külügyer ideékezzet. Asbóth Lajos honvéd tabornok meghalt.
Dublin, május 7. (Erk. d. u. 2 óra.) Cavendish irországi es Burke kulgyi államtitkárokat a Poenik parkban tegnapi este ket ferfi agyonszurkaltá, a megcsontított hullákat két gentlemán megtalálta. Spencer alkirály merénylet hallattára kifejezte, hogy haladéktalanul leköszön. A merénylet politikai természetű. 500 lépésre történt az alkirály palotájától. A tettesek megmenekültek.
Kassa, május 8. (Erk. d. u. 3 ó. 10 p.) Az orozországi zsidók segelyezésére a hitközség gyűlésen 535 ftyot gyűjtöttek és elhatároztatott az aliance izraelita universelle főkögyelet alakítása.
Felelős szerkesztő: Vértesi Arnold.
Főmunkatárs: Karozag Vilmos.
Kiadó: Kutasai Imre.

18780.

Pályázati hirdetmény.

Az 1881. évi III. t. cz. alapján a III. (budapesti) és IV. (kassai) csendőrségi kerületekben a folyó évben felállítandó és az 1883. évi január 1-én életbe lépő csendőrpáncsnokságok és alosztályaik számára a tisztii lakások, irodák, őrszlaktanyák, konyhák, fogdahliségek és istállók berendezésére szükséges tisztii és legénységi vaságyak, fabutorok, ágyneműek, pokróczok, tükrök, egyszerű fali órák, tűzmentes pénztári szekrények, könyvadásztók, köedény és badog mosdótálak, palaczkok, poharak, korsók, sárgarez- és badog-gyertyatartók, koppanók, olajlámpák, tonta és porzótartók, papirollók, pecsétnyomók és egyéb felszerelési czikkek szállítására ezennel zárt ajánlat melletti nyilvános pályázat hirdettetik.

A szükséglet mennyisége és a pályázatra megállapított egyéb határozmányok, valamint a szállítási feltételek, melyekben az egyes tárgyak anyaga, alakja, mérete és minősége is meg van határozva, a részletes pályázati hirdetményben foglaltatnak.

Ezen részletes pályázati hirdetmény Budapesten a m. kir. belügyminiszterium VII. a) ügyosztályában, valamint a fővárosi rendőrség főkapitányi hivatalában, — továbbá Arad-, Békés-, Bihar-, Hajdu-, Jász-Nagy-Kun-Szolnok-, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun-, Szilágy-, Abauj-Torna-, Borsod-, Heves-, Sáros-, Szepes-, Bereg-, Marmaros-, Szabolcs-, Szatmár-, Zemplén-, Ung- és Ugocsa megyék alispáni, valamint Arad, Debreczen, Kecskemét, Nagyvárad, Kassa és Szatmár-Németi városok polgármesteri hivatalainál, — végül az I-ső (kolozsvári) és II-dik (szegedi) számú magy. királyi csendőrpáncsnokságoknál megtekinthetők.

A szabályszerű alakban kiállított, kellő bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve 10% biztosítékkal együtt legkésőbb folyó évi június hó 5. napjának déli 12 órájáig nyújtandók be; és pedig: a részletes árlejtési hirdetményben a magy. kir. belügyminiszterium részére fentartott tárgyra nézve a belügyminiszterium iktató hivatalában, a II-ik sz. csendőrpáncsnokság által beszerzendőknek kijelölt tárgyra nézve pedig a Szegeden levő II-ik sz. m. kir. csendőrpáncsnokságnál.

Az ajánlat tételhetik valamennyi czikkre, vagy azok közül egy vagy több nemű tárgyra külön, vagy pedig a III. és IV. sz. csendőrküretet képező területen levő szárny- és szakaszpáncsnokságok és őrszlaktanyák szükségleteire.

Elkésve vagy kellő biztosíték nélkül benyújtott ajánlatok visszautasítottatnak, hibásan vagy határozatlanul szerkesztettek figyelembe nem vétetnek.

A m. kir. belügyminiszterium fentartja a jogot és ez a II. sz. csendőrpáncsnokság részére is fentartatik, hogy a benyújtott ajánlatok között szabadon választhatson vagy azokat mind visszautasíthassa.

Az elfogadott ajánlatok alapján az illető vállalkozóval vagy vállalkozókkal rendszer irásbeli szerződés fog köttetni.

Budapesten, 1882. évi április hó 25-én.

A magy. kir. belügyminiszterium.

KONYVÍRI SÓSTÓ-FÜRDŐ

megnyitattik 1882. május 1-én

s a saison tart szept. hó 31-ig.

Egvényes vizének kiváló gyógyhatása már rég ismerve van. Közlekedése vaspályán B-Ujfalug s Debreczenig, onnan pedig bérkocsikon vagy egyéb fogatokon eszközölhető.

A lakszobák s fürdők mérsékelt áruak.

A rend fentartása miatt a gyógyhely egy fürdő-inspectorral s egy rendes igazgató fürdő-orvossal Dr. Kempf József ural, ki hetenként kétszer, csütörtök s vasárnap napokon d. u. a gyógyhelyen orvosi tanácsot ad, czelszerű gyógyrendet állapítand meg s a fürdők használatáról előző vizsgálati alapon szigorú szabályok szerint rendelkezend, miért is a konyha ellenőrködése tárgya leend.

Az izletes jutányos ételekről s italokról, előzékeny s gyors kiszolgáltság mellett, — valamint mindennemű gyógy-ásványvizekről gondoskodva lesz. A nagyérdemű közönségnek maradván

STARKE VILMOS, fürdő-inspector. **RUBINGER REZSŐ,** vendéglős.

A közkedveltségü

SZULINI SAVANYU-VIZBŐL

ez idén is nagy raktárt tartván, ajánlom azt:

40 drb 75 centiliteres üveget, és
60 drb 50 centiliteres üveget tartalmazó ládákban 4 frt 60 kr.
ládánként készpénzfizetés mellett.
Debreczen, 1882. április hó.

Csanak József.

Kiadó legelő.

Biharmegye Tóti község határában mintegy 600 kat. holdnyi erdei legelő egész nyári legeltetésre kiadó.

A kivenni szándékozó előlegesen Semjénben és Tótiiban levelezőlapon szándékát és a legelő megtekintésének bármikorra eső idejét azonnal tudassa.

Fráter Tamás
kiadó.

IGÉRVÉNYEK

Tiszaszatályozási sorsjegy

1882. május 15 iki huzásra.

Főnyeremény 100,000 frt.

2 forint bélyeggel együtt.

az iparegyesületi tak. és hitelintézetnél.

Debreczen, 1882. nyomatott a kiadó Kutasi Imre könyvnyomdájában

Férfi öltönyök mérték szerint 16 forinttól 60 forintig.

Van szerencsem tisztelt rendelőimnek, szintugy a nagyérdemű közönségnek tudomására juttatni, hogy a „Bika” vendéglő szomszédaságában több éven át előnyösen ösmert

férfi-szabó-üzletemet

az általam megvett Salzmann Lajos-fele divat-üzlethelyiségbe, a városház épületébe tettem át és azt az idénynek megfelelően mindenemü

BEL- és KÜLFÖLDI GYAPJU-SZÖVETEKKEL

és

férfi-divat-czikkekkel

elláttam, ugymint: kitűnő minőségű színes és fehér ingek, gallér és kéze-lők, harisnyák, zsebkendők, férfi- és gyermek-kalapok, jó minőségű férfi czipők, uti-bőröndök, séta-botok és még több a férfi divatczikkekhez tartozók nagy választékban.

Főtörekvésem leend a nagyérdemű közönségnek minden a nálam található szükségleteit a lehető legutányosabb ártért kiszolgálni.

Midőn erről t. rendelőim és a nagyérdemű közönséget értesitem, azon reménynek adok kifejezést, hogy becses pártfogásait ugy, mint eddig részemre továbbra is fentartják, melyet kiérdemelni első kötelességem leend.

Weisz Sándor.

férfi-szabó és divat-üzlete, a városház alatt.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltenek.

348. szám.

ÁRJEGYZÉKE

az „I S T V Á N” gőzmalom készítményeknek. Saját raktárában.

Árak ausztriai értékben

Kötelezettség és engedmény nélkül készpénz fizetés mellett.

Zsákkal együtt.

A. Asztali dara nagyszemű	100 kilo	24.60
szinte 30 kilos zacskóval		—
B. szinte apró szemű		—
szinte 30 kilos zacskóval		—
C. Dara középszerű		24.60
szinte 30 kilos zacskóval		23.60
0. Királyliszt		23.60
1. Lángliszt		23.60
2. Montliszt		22.60
3. Zsemlyeliszt különös		22.60
4.		21.40
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű		20.80
szinte 2-od		20.20
7. Közép kenyérliszt 1-ső		19.60
8.		17.20
8 1/2. Barna	1-ső	15.40
8 3/4.	2-od	13.20
9. Lábliszt		11.60
0. Veres liszt		—
11. Finom korpa	zsákkal	5.20
1.	zsák nélkül.	4.60
2. Durva korpa	zsákkal	4.80
	zák nélkül.	4.20
A. L. Kétszeres liszt simán örölve		—
R. I. Rozsliszt 1-ső rendű		—
R. II. szinte 2-od		—
R. III. szinte 3-ad		—
R. IV. szinte 4-ed		—
	zsák nélkül	—
A. K. Arpakása 00		—
szinte 0		—
Simán örölt búzaliszt	zsákkal	—
engedmény nélkül		13.20
Ugyanaz zsák nélkül		12.60
Debreczen, április 18. 1882.		

A zsákok súlytartalma, — teljsuly tisziasulynak véve:

A. B. C. 0—9 számig	25 és 85 kilo.
10 11. 12.	50
R. I.—III.	számig 75
R. IV.	—
A. K. 00—5 számig	—
K. L.	—

Résztevésre való meghívás!

A HAMBURG-ÁLLAM által garantírozott nagy pénzsorsolásra, a melyben néhány hónap lefolyása alatt

8 millió 940,275 márka

bizonyosan nyerhető.

Az új, 7 osztályba sorozott játéktérv 93,500 sorsjegy között 47,600 nyereményt tartalmaz és pedig

400,000 márka

különösen pedig:

1 nyer. 250,000 márka	3 nyer. 8,000 márka
1 " 150,000 " "	5 " 6,000 " "
1 " 100,000 " "	54 " 500 " "
1 " 60,000 " "	5 " 4,000 " "
1 " 50,000 " "	108 " 3,000 " "
2 " 40,000 " "	264 " 2,000 " "
3 " 30,000 " "	10 " 1,600 " "
4 " 25,000 " "	8 " 1,200 " "
2 " 20,000 " "	530 " 1,000 " "
2 " 15,000 " "	1073 " 500 " "
1 " 12,000 " "	101 " 300 " "
24 " 10,000 " "	27069 " 145 " "

stb. stb.

A nyereményhúzókat természetleg vannak megállapítva.

Ezen nagy és legközelebbi húzáshoz 1 egész eredeti sorsjegy 6 márka, vagy 3 frt 50 kr o. é. s egy fél eredeti sorsjegy 3 márka, vagy 1 frt 75 kr o. é. ; egy negyed sorsjegy 1 1/2 márka, vagy 90 kr o. é. kaphatók.

E sorsjegyek a megfelelő összeg beküldése ellenében a legtovább eső helyekre természetleg küldetnek meg. Kis összegű levélsorsjegyek beküldésével is egyenlíthetők ki. A STEINDECKER-féle czég rövid idő alatt 125,000, 80,000, több 30,000, 20,000 és 10,000 márka nyereményt fizetett ki és igen sok család boldogításához járult.

Egy ily, a legszolidabb alapokra fektetett vállalatnál előreláthatólag mindentű a legelőkeltebb rész-vetve lehet bizton számítani s ez oknál fogva kérők, hogy minden megbízásoknál eleget tethetű képek lehessünk, hozzánk a megrendeléseket minél előbb, de mindenesetre f. évi november 15-ike előtt beküldeni.

A nyeremények kifizetése az állam kezesség mellett azonnal eszközöltenek és azok megküldése összekötésével fogva, bárholva is teljesíthetők.

A megrendeléseket azonnal, mindenesetre azonban még

ez év május hó 15-ike előtt

az elősmert solid és régen tenálló alantírozott czég-nél kérem teljesíteni.

Steindecker József,

bank és váltó üzlete Hamburgban.

P. S. A fenti czégnek reclamation nem lévén szüksége, mintán a legszolidabbak közé tartozik, a i el is van ismerve.

Özv. Hirschl Julia

divatárusnő

BÉCSI

bevásárlási utjából

visszatérven,

tisztelettel kéri a n. é. hölgyközönség számos látogatását.

A legjobb

SZIVARKAPAPIR

LE HOUBLON

Franczia gyártmány utánzásoktól óvatik!!!

E szivarkapapir csak akkor valódi, ha minden lap LE HOUBLON be-lyegzőt magán hordja és minden karton az alant látható védjeggyel és aláírással van ellátva.

Rowley & Henry
Propriétaires du Brevet

Cawley & Henry, alleinige Fabrikanten, PARIS
Seuls Fabricants brevetés des Marques:
PAPIER ANANAS LE DRAPEAU NATIONAL
Coulleur Mats Blanc ou Mats
Qualité supérieure aux Armes de chaque Pays

Kapható helyben: Baum Miksaánál.